

Oponentský posudek diplomové práce Lucie Archmanové Grafické prvky v komunikaci žáků na 1. stupni ZŠ

Struktura diplomové práce Lucie Archmanové je poněkud nevyrovnaná, není zcela jasné, jak jednotlivé kapitoly přímo souvisejí s hlavním tématem, které si autorka pro svou diplomovou práci zvolila. Teoretická část práce by měla být zaměřena především na ty jevy, které se vyskytují v komunikaci žáků 1. stupně ZŠ. Autorka charakterizuje velmi podrobně i takové jevy, které v komunikaci žáků 1. stupně nenajdeme (např. užívání zkratk akademických titulů). Je jistě patřičné vzhledem k tématu diplomové práce zaměřit pozornost na charakteristické znaky komunikace žáků ve dvou obdobích 1. stupně ZŠ, hlubší zaměření na somatický vývoj dětí a vývoj základních schopností a dovedností, školní zralost apod. však pozornost od řešeného tématu odvádí. Rovněž zabývat se RVP ZV není účelné, pokud autorka nezjišťuje, v kterých výstupech je řešené téma zahrnuto.

Autorka provedla dotazníkové šetření mezi žáky 1. stupně základní školy. Vzhledem k tomu, co si stanovila jako cíl své diplomové práce, považují za nepřiliš relevantní následující otázku: *Libí se Ti ve škole?*

Znalost pojmů *meme*, *gif* a *emoji/ emotikona* (frekvencovanější a jediný tvar uvedený v Internetové jazykové příručce je však tvar maskulina emotikon) je ověřován zjišťovací otázkou *Znáš slovo....* doplněnou vysvětlujícím obrázkem. Relevantnější výsledky znalosti významu uvedených pojmů by přinesla otázka s výběrem možných odpovědí.

Za problematické považují to, že autorka řadí mezi grafické prvky stojící na stejné úrovni prvky založené na obrazovém vyjádření a prvky verbální – zkratky. Z tohoto hlediska považují za problematickou následující otázku, ve které jsou všechny prvky uvedeny současně: *Kdyby paní učitelka/pan učitel používal/a při výuce obrázky, zkratky, emoji/emotikony, GIFy nebo meme, myslíš si, že by pro Tebe byla výuka (výklad/hodnocení) srozumitelnější? Lze předpokládat, že některé z uvedených „grafických prvků“ mohou žáci považovat za srozumitelnější, některý z prvků může být vnímán jako méně srozumitelný. Nejčastější odpověď *nevím* také ukazuje, že si s odpovědí žáci nevěděli rady.*

Zajímavé odpovědi přinesl dotazník zadaný učitelům 1. stupně ZŠ.

Za nejzávažnější nedostatek diplomové práce pokládám to, že ačkoli ze zadaných dotazníků je zřejmé přesvědčení autorky o tom, že užití grafických prvků učiteli při výuce či hodnocení žáků by přispělo ke zvýšení jejich motivovanosti, diplomová práce nepřináší příklady takových emotikonů, memů, gifů ani zkratk. Při obhajobě by autorka měla takové příklady uvést.

Autorka je řešenou tematikou velmi zaujata, zdá se, že význam grafických prvků přeceňuje: *Vzhledem k digitalizaci, školství nevyjímaje, lze předpokládat rozšíření grafických prvků v hodnocení žáků. Domnívám se, že v budoucnu mohou být využívány v hodnocení i GIFy z důvodu odstranění obav z hodnocení a orientace na známku.* Je třeba si uvědomit, že některé z uvedených grafických prvků vznikly z potřeby nedostatku možnosti vyjádřit emoce v písemné elektronické komunikaci, která se neodehrává „tváří v tvář“. Při komunikaci učitele a žáka převažuje komunikace ústní – z očí do očí, pak nechybí nonverbální prostředky komunikace. Pokud jde o hodnocení písemné, nejsou grafické prvky vyloučeny, primárně jsou však určeny pro komunikaci na internetu.

Diplomová práce obsahuje řadu jazykových nedostatků.

Chybějící interpunkční čárka:

Poděkování: *RÁDA BYCH PODĚKOVALA SVÉ VEDOUCÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE MGR. RŮŽENĚ PÍSKOVÉ, PH.D. ZA VEDENÍ, OCHOTU A PŘEDEVŠÍM TRPĚLIVOST, KTEROU SE MNOU V PRŮBĚHU VYPRACOVÁNÍ PRÁCE MĚLA.*

S. 31: *Zjišťuje se zde jací respondenti opravdu jsou a jak sami sebe vnímají nebo chtějí vnímat.*

Nadbytečná čárka:

S. 10: *(např. p. = pan, str. = strana, apod.)*

Stylizační nedostatky:

S. 3: *V první části kapitoly popíši komunikaci z obecného hlediska, ve které budu definovat komunikaci a její funkce, komunikační proces, rozdělení komunikace na jednotlivé druhy a komunikační bariéry.*

S. 8: *V roce 2015 došlo oxfordským slovníkem k označení slova emotikona za slovo roku.*

S. 23: *Týká se úrovně osobnosti („já“), kdy pomáhá se zodpovězením některých základních otázek, jako kdo jsme, kam směřujeme, v co věříme, čímž pomáhá ujasnění spoustě věcí o vlastní osobě, uspořádání vlastní postojů, názorů, sebevědomí a osobní aspirace.*

S. 28: *Jandová (2006) přišla v roce 2006 se svým dílem Čeština na www chatu...*

Chybná shoda:

S. 3: *Praktická část práce je zaměřena na kvantitativní metodě sběru dat prostřednictvím anonymního dotazníkového šetření věnující se grafickým prvkům ve výuce a hodnocení grafickými prvky.*

S. 8: *Obrázek 5: Nejčastěji používané smajlíci celosvětově¹⁴*

S. 17: *...mírou identifikace s rolí (osobním významem), spojená s přínosem role*

Samostatné postavení vedlejších vět:

S. 3: *Jakou mají představu o využití ve výuce nebo při hodnocení a zda jsou tyto grafické prvky ve výuce využity.*

Kontaminace:

S. 5: *Pojem mem nebo také Internet Mem označuje online IT slovník (2022) za nějaký nápad, myšlenku či informaci rychle se šířící po internetu.*

Chybně užitá velké písmeno:

S. 18: *Jako ověření pro růstovou způsobilost k nástupu do školy slouží tzv. Filipínská míra...*

Přes uvedené nedostatky diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikaci dobře.

Plzeň 4. 9. 2022

PaedDr. Jana Vejvodová, CSc.,
oponentka diplomové práce

Souhlasí s originálem

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury

Jolánková

Oponentský posudek diplomové práce Lucie Archmanové Grafické prvky v komunikaci žáků na 1. stupni ZŠ

Struktura diplomové práce Lucie Archmanové je poněkud nevyrovnaná, není zcela jasné, jak jednotlivé kapitoly přímo souvisejí s hlavním tématem, které si autorka pro svou diplomovou práci zvolila. Teoretická část práce by měla být zaměřena především na ty jevy, které se vyskytují v komunikaci žáků 1. stupně ZŠ. Autorka charakterizuje velmi podrobně i takové jevy, které v komunikaci žáků 1. stupně nenajdeme (např. užívání zkratk akademických titulů). Je jistě patřičné vzhledem k tématu diplomové práce zaměřit pozornost na charakteristické znaky komunikace žáků ve dvou obdobích 1. stupně ZŠ, hlubší zaměření na somatický vývoj dětí a vývoj základních schopností a dovedností, školní zralost apod. však pozornost od řešeného tématu odvádí. Rovněž zabývat se RVP ZV není účelné, pokud autorka nezjišťuje, v kterých výstupech je řešené téma zahrnuto.

Autorka provedla dotazníkové šetření mezi žáky 1. stupně základní školy. Vzhledem k tomu, co si stanovila jako cíl své diplomové práce, považují za nepřilíš relevantní následující otázku: *Libí se Ti ve škole?*

Znalost pojmů *meme*, *gif* a *emoji/ emotikona* (frekvencovanější a jediný tvar uvedený v Internetové jazykové příručce je však tvar maskulina emotikon) je ověřován zjišťovací otázkou *Znáš slovo....* doplněnou vysvětlujícím obrázkem. Relevantnější výsledky znalosti významu uvedených pojmů by přinesla otázka s výběrem možných odpovědí.

Za problematické považují to, že autorka řadí mezi grafické prvky stojící na stejné úrovni prvky založené na obrazovém vyjádření a prvky verbální – zkratky. Z tohoto hlediska považují za problematickou následující otázku, ve které jsou všechny prvky uvedeny současně: *Kdyby paní učitelka/pan učitel používal/a při výuce obrázky, zkratky, emoji/emotikony, GIFy nebo meme, myslíš si, že by pro Tebe byla výuka (výklad/hodnocení) srozumitelnější? Lze předpokládat, že některé z uvedených „grafických prvků“ mohou žáci považovat za srozumitelnější, některý z prvků může být vnímán jako méně srozumitelný. Nejčastější odpověď *nevím* také ukazuje, že si s odpovědí žáci nevěděli rady.*

Zajímavé odpovědi přinesl dotazník zadaný učitelům 1. stupně ZŠ.

Za nejzávažnější nedostatek diplomové práce pokládám to, že ačkoli ze zadaných dotazníků je zřejmé přesvědčení autorky o tom, že užití grafických prvků učiteli při výuce či hodnocení žáků by přispělo ke zvýšení jejich motivovanosti, diplomová práce nepřináší příklady takových emotikonů, memů, gifů ani zkratk. Při obhajobě by autorka měla takové příklady uvést.

Autorka je řešenou tematikou velmi zaujata, zdá se, že význam grafických prvků přeceňuje: *Vzhledem k digitalizaci, školství nevyjímaje, lze předpokládat rozšíření grafických prvků v hodnocení žáků. Domnívám se, že v budoucnu mohou být využívány v hodnocení i GIFy z důvodu odstranění obav z hodnocení a orientace na známku.* Je třeba si uvědomit, že některé z uvedených grafických prvků vznikly z potřeby nedostatku možnosti vyjádřit emoce v písemné elektronické komunikaci, která se neodehrává „tváří v tvář“. Při komunikaci učitele a žáka převažuje komunikace ústní – z očí do očí, pak nechybí nonverbální prostředky komunikace. Pokud jde o hodnocení písemné, nejsou grafické prvky vyloučeny, primárně jsou však určeny pro komunikaci na internetu.

Diplomová práce obsahuje řadu jazykových nedostatků.

Chybějící interpunkční čárka:

Poděkování: *RÁDA BYCH PODĚKOVALA SVÉ VEDOUCÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE MGR. RŮŽENĚ PÍSKOVÉ, PH.D. ZA VEDENÍ, OCHOTU A PŘEDEVŠÍM TRPĚLIVOST, KTEROU SE MNOU V PRŮBĚHU VYPRACOVÁNÍ PRÁCE MĚLA.*

S. 31: *Zjišťuje se zde jací respondenti opravdu jsou a jak sami sebe vnímají nebo chtějí vnímat.*

Nadbytečná čárka:

S. 10: *(např. p. = pan, str. = strana, apod.)*

Stylizační nedostatky:

S. 3: *V první části kapitoly popíši komunikaci z obecného hlediska, ve které budu definovat komunikaci a její funkce, komunikační proces, rozdělení komunikace na jednotlivé druhy a komunikační bariéry.*

S. 8: *V roce 2015 došlo oxfordským slovníkem k označení slova emotikona za slovo roku.*

S. 23: *Týká se úrovně osobnosti („já“), kdy pomáhá se zodpovězením některých základních otázek, jako kdo jsme, kam směřujeme, v co věříme, čímž pomáhá ujasnění spoustě věcí o vlastní osobě, uspořádání vlastní postojů, názorů, sebevědomí a osobní aspirace.*

S. 28: *Jandová (2006) přišla v roce 2006 se svým dílem Čeština na www chatu...*

Chybná shoda:

S. 3: *Praktická část práce je zaměřena na kvantitativní metodě sběru dat prostřednictvím anonymního dotazníkového šetření věnující se grafickým prvkům ve výuce a hodnocení grafickými prvky.*

S. 8: *Obrázek 5: Nejčastěji používané smajlíci celosvětově¹⁴*

S. 17: *...mírou identifikace s rolí (osobním významem), spojená s přínosem role*

Samostatné postavení vedlejších vět:

S. 3: *Jakou mají představu o využití ve výuce nebo při hodnocení a zda jsou tyto grafické prvky ve výuce využity.*

Kontaminace:

S. 5: *Pojem mem nebo také Internet Mem označuje online IT slovník (2022) za nějaký nápad, myšlenku či informaci rychle se šířící po internetu.*

Chybně užitá velké písmeno:

S. 18: *Jako ověření pro růstovou způsobilost k nástupu do školy slouží tzv. Filipínská míra...*

Přes uvedené nedostatky diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikaci dobře.

Plzeň 4. 9. 2022

PaedDr. Jana Vejvodová, CSc.,
oponentka diplomové práce

Souhlasí s originálem

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury

Jolánková